

EURO-MAGIC

A million pictures: Magic Lantern Slide Heritage as Artefacts in the Common European History of Learning

DUUR
01/06/2015 – 31/05/2018

BUDGET
100.000 €

PROJECT BESCHRIJVING

Een Miljoen beelden. Magische Lantaarn glasplaten als artefacten in de gemeenschappelijke Europese geschiedenis van het leren is een gezamenlijk programma - initiatief voor cultureel erfgoed - Heritage Plus - dat wordt gefinancierd door NWO, Belspo, AHRC en MINECO en gefinancierd door de Europese Commissie. *Een miljoen beelden* is een samenwerkingsproject tussen onderzoekers van de Universiteit Utrecht (NL), Universiteit van Exeter (UK), Universiteit Antwerpen (BE), Universiteit van Girona (ES), Universiteit van Salamanca (ES) en twintig geassocieerde partners.

Algemene doelstellingen en onderliggende onderzoeksvragen:

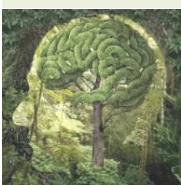
- (i) Het project zal onderzoek doen naar lanternslidesets in Europa die voor educatieve doeleinden werden gebruikt: het zal de dia's en hun gebruik bestuderen, als visuele didactische instrumenten in verschillende Europese samenlevingen tussen de 17e en 20ste eeuw, met de nadruk op de negentiende eeuw.
- (ii) Het project zal een Europese standaard ontwikkelen voor de documentatie en het behoud van magische lantaarnslides in de vorm van richtlijnen (best practices), die tegemoet komen aan de noodzaak van verschillende belanghebbenden (stakeholders). Deze worden vertegenwoordigd in dit onderzoeksproject door de verschillende geassocieerde partners: b.v. musea, archieven, bibliotheken, privécollecties, enz. Veel bibliotheken en musea hebben duizenden magische lantaarnslides in hun collecties. Het gebrek aan standaardprocedures beperkt de toegankelijkheid van de objecten voor onderzoekers en andere belanghebbenden. Een sample van de magische lantaarnslides uit de collecties van de partners wordt gedigitaliseerd en de metagegevens worden ter beschikking gesteld voor verder onderzoek.
- (iii) Het project zal ook ideeën en initiatieven ontwikkelen omtrent het hergebruiken van magische lantaarnslides vandaag, dit in samenwerking met hedendaagse kunstenaars, curatoren en andere belanghebbenden om het gebruik van magische lantaarn beter te begrijpen als voorloper van leermiddelen zoals video projecties of power point presentaties.

De onderzoeksgroep van de Universiteit Antwerpen zal zich concentreren op **het educatief gebruik van magische lantaarnslides in een performatieve context**. In de eerste plaats zal het onderzoek nieuwe bronmateriaal uit de 19e eeuw onderzoeken. Het zal systematisch historische documenten onderzoeken zoals kranten, professionele tijdschriften en boeken door specialisten. Deze bronnen worden geïnterpreteerd als historische, pedagogische, mediale en theatrale getuigenissen.

In de tweede plaats zal het onderzoeksteam zich concentreren op **de analyse van bewaarde objecten in de Vrielynck collectie** die betrekking hebben op de magische lantaarn. Deze collectie is in het beheer van het Museum voor Hedendaagse Kunst Antwerpen (M HKA). Dit *hands-on* werk laat toe een beter zicht te verwerven op het historisch gebruik en de theoretische opvatting van de magische lantaarn die gebruikt werd voor educatieve doeleinden.

Daarnaast zullen we strategieën ontwikkelen voor **het creatieve hergebruik** van magische lantaarnslides, met als doel deze belangrijke artefacten van het Europese culturele erfgoed breder te ontsluiten. Door een testcase te ontwikkelen in samenwerking met een hedendaagse kunstenaar (Sarah Vanagt), die in het Antwerpse Museum voor Hedendaagse Kunst tentoongesteld zal worden, willen we een bredere publiek bereiken.

Een miljoen beelden brengt verschillende groepen en belanghebbenden bij elkaar: cultureel erfgoedinstellingen, academische onderzoeksinstituten, particuliere verzamelaars en een kunstminnend publiek. De integrale aanpak zal de relevantie van de wetenschappelijke onderzoeksprojecten maximaliseren, kennisuitwisseling vergemakkelijken en culturele erfgoedinstellingen op transnationaal en interdisciplinair niveau bevorderen.

EURO-MAGIC

Door digitale tools voor creatief hergebruik te ontwikkelen, beoogt het project het cultureel erfgoed van de magische lantaarn in zowel populaire als didactische contexten (scholen, universiteiten, musea) en op theoretisch en praktisch niveau te introduceren. De groeiende mediatisering van de samenleving vraagt om vooral jonge mensen te informeren hoe vroege populaire media zoals de magische lantaarn onze hedendaagse gemedialiseerde wereld hebben gevormd.

De integrale aanpak betekent

- dat alle workshops een publiek toonmoment voorzien waarop het brede publiek uitgenodigd wordt;
- dat conferenties een forum vormen voor het presenteren van creatieve hergebruiken, academische en niet-academische toepassingen van de projectresultaten;
- dat een tweemaandelijkse nieuwsbrief die door de partners opgemaakt wordt en de projectwebsite ontwikkeld in transnationale samenwerking, geïnteresseerde gemeenschappen informeert over de onderzoeksresultaten en aanstaande gebeurtenissen.

Alle deelnemers (partners en medewerkers) van *A Million Pictures* zullen de resultaten verspreiden in hun internationale netwerken, academici uit verschillende disciplines, digitale en media kunstenaars, producenten, wetenschappelijke musea, filmmusea en archieven, lokale geschiedenis-musea, universiteitscollecties, bibliotheken, en de verschillende publieke instellingen en gemeenschappen die deze instellingen bereiken.

A Million Pictures bevordert duurzaam gebruik en beheer van lantaarnslides door:

- (i) Kennis te creëren over lantaarnslides door het onderzoeken van de contexten waarin ze werden gebruikt.
- (ii) De behoeften van belanghebbenden te onderzoeken voor toegang en hergebruik.
- (iii) Het aanbieden van innovatieve voorbeelden voor creatief hergebruik.
- (iv) Manieren onderzoeken om mensen hun kennis over lantaarnslides te vergroten en zo te verbinden met hun gedeelde Europese didactische geschiedenis.
- (v) Standaardprocedures op Europees niveau te ontwikkelen en implementeren voor de documentatie, het behoud en de digitalisering van magische lantaarnslides.

Beschrijving van de finale onderzoeksresultaten op korte en middellange termijn:

- (i) Productie van gestandaardiseerde woordenschat en werk-procedures in nationale en disciplinaire onderzoekstradities.
- (ii) Het genereren van duurzame documentatie en toegang tot digitale kopieën van lantaarnslides en onderzoeksresultaten via virtueel documentatiecentrum (LUCERNA-database, ontwikkeld door de universiteit van Trier, een partnerinstituut).
- (iii) Het creëren van *protection-through-use projects* (Apps, animaties, re-enactments, tentoonstellingen) om resultaten te verspreiden bij individuen en organisaties buiten de directe onderzoeksgemeenschap (creatieve industrie, journalistiek, kunst).
- (iv) Strategieën voor creatief hergebruik van de magische lantaarn als cultureel erfgoed (voor musea, educatieve doeleinden, enz.).
- (v) Wetenschappelijke en vulgariserende publicaties gericht op een breed publiek; tentoonstelling en uitvoering in het Museum voor Hedendaagse Kunst Antwerpen (M HKA) over creatief hergebruik van de magische lantaarn.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Kurt Vanhoutte
Universiteit Antwerpen (UA)
Onderzoekscentrum Visuele Poëtica
kurt.vanhoutte@uantwerpen.be

Partner

Jan Devree
Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen (M HKA)
Jan.Devree@muha.be

LINKS

Project website:
<http://a-million-pictures.wp.hum.uu.nl/>

Project pagina op de Visuele Poëtica website:
<http://visualpoetics.be/?action=project&id=40>